

05-12-1970

Nr .....

[REDACTED]

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlagen

BETREFT

3166/I/P
CS.

Mijnheer de Minister,

Bij brief van 12 november 1970 hebt U de Vaste Commissie voor Taaltoezicht geraadpleegd over een rechtsprobleem dat wordt opgeworpen in de parlementaire vraag nr. 2, U gesteld op 21 oktober 1970 door de Heer [REDACTED] Senator.

De tekst van die parlementaire vraag luidt :

"Het gelieve de Minister mij mede te delen, zo mogelijk met aanhaling van of verwijzing naar daaromtrent bestaande wetten, besluiten, arresten of adviezen :

1° of het in een gemeente behorend tot het ééntalig Nederlandse of het ééntalig Franse gebied een gemeenteraadslid of schepen toegelaten is, de door de wet van 1 juli 1860 voor zijn aanstelling voorziene eed af te leggen in een andere dan in de streektaal ;

2° in het geval de Minister bevestigend antwoordt op vraag sub 1°, in welke taal de akte van eedaflegging mag, eventueel moet worden opgesteld ;

./.

3° in het geval de Minister bevestigend antwoordt op de vraag sub 1°, in welke taal de formule van de eed in de notulen van de Raadsvergadering mag, eventueel moet worden opgenomen ;

4° in het geval de Minister ontkennend antwoordt op de vraag sub 1°, welke de gevolgen zouden zijn van het feit dat een verkozen raadslid de voorgeschreven eed toch aflegt in een andere dan in de streektaal?".

In haar zitting van 10 december 1970 heeft de verenigde vergadering van de afdelingen van de Commissie uitspraak gedaan over dit verzoek om advies.

Uit de besprekingen die de Commissie wijdde aan het onderzoek van de 4 vraagpunten is gebleken dat de vijf aanwezige leden van de Nederlandse afdeling hierover niet tot dezelfde mening konden komen als de vier aanwezige leden van de Franse afdeling, met het gevolg dat twee tegengestelde standpunten tot uiting kwamen, behalve wat het oordeel betreft in *fine* van dit advies.

Daar de meerderheid uitsluitend bekomen is met de stemmen van éénzelfde afdeling zend ik U, overeenkomstig artikel 9 van het statuut van 4 augustus 1969, een beknopte nota, die de uitgebrachte meningen weergeeft.

I. Standpunt van de Nederlandse afdeling.

1ste vraag :

- De Nederlandse afdeling is van oordeel dat die vraag negatief moet worden beantwoord. Het grondprincipe van de wet van 2 augustus 1963 is het verstevigen van de homogeniteit van de eentalige gebieden, principe dat reeds door de wet van 28 juni 1932 werd gehuldigd. Dit wordt o.m. bevestigd door het arrest van de Raad van State nr. 11.976 van 28 september 1966 inzake COENS :

"dat de taalwetgeving integendeel, zoals blijkt uit de strekking

der bepalingen zelf als uit de parlementaire voorbereiding van die wetgeving, er evenzeer toe strekt om, boven de individuele belangen van personen uit, iedere nationale taal als een waarde in zichzelf te beschermen door de plaats, die haar toekomst, meer bepaald in het bestuursleven, zeker te stellen ; .....

dat de wetgever het staatsbelang, dat betrokken is bij de eerbiediging van de plaats die de nationale talen toekomst, zo hoog heeft aangeslagen dat hij de regelen waardoor hij de plaats van elke taal in het bestuursleven heeft bepaald, het karakter heeft toegekend van regelen van openbare orde ....".

Het taalstatuut van de plaatselijke diensten in de gemeenten zonder speciale regeling is daarop afgestemd (zie artikelen 10 en vlg. S.W.T.).

Een gemeenteraad is een plaatselijke dienst in de zin van de S.W.T. ; dienvolgens moet de gemeenteraad, wanneer hij vergadert, de regelen volgen die in de S.W.T., voor de behandeling van de zaken in binnendienst, bepaald zijn, d.w.z. uitsluitend gebruik van het Nederlands in het eentalig Nederlands gebied en uitsluitend Frans in het eentalig Frans gebied.

De taalkeuze in verband met de eedaflegging, zoals bepaald in artikel 1 van de wet van 30 juli 1894, moet worden geïnterpreteerd rekening houdend met de sindsdien tot stand gekomen wettelijke bepalingen inzake taalgebruik (wetten van 1921, 1932 en 1963).

De Nederlandse afdeling is zelfs van mening dat het afleggen van de eed in een andere taal dan die van de plaatselijke diensteneen inbreuk op de door de S.W.T. gewilde eentaligheid betekent.

Het is inderdaad zo dat de verkozene, op het ogenblik van zijn eedaflegging, niet meer als een particulier kan worden aangezien. Hij is reeds gemeenteraadslid, dus een ambtsdrager in de publiekrechtelijke betekenis van het woord vermits hij geroepen is om aan het effectief beleid van zijn gemeente deel te nemen.

Besluit : Bij de installatie van de nieuwe gemeenteraad moeten de gemeenteraadsleden de eed afleggen uitsluitend in de taal die door de taalwetgeving aan de plaatselijke dienst is opgelegd.

2de en 3de vragen :

Gezien het antwoord op de 1ste vraag ; zijn de vragen 2 en 3 zonder voorwerp geworden.

De Nederlandse afdeling onderstreept evenwel dat de notulen van de gemeenteraad, met inbegrip van het opnemen van de eedformule, in de taal van de binnendienst moeten worden gesteld.

4de vraag :

Vermits de eedaflegging dient te geschieden in de taal die door de S.W.T. aan de plaatselijke dienst is opgelegd, moet de eedaflegging in een andere dan die taal, op grond van artikel 58 S.W.T. als nietig worden aangezien.

II. Advies van de Franse afdeling.

1ste vraag. Overwegende dat de installatie van de gemeenteraadsleden bestaat uit de politieke eedaflegging opgelegd door de wet van 1 juli 1860 ; dat deze de Franse formule van de eed vermeldt ; dat de Nederlandse tekst ervan wordt bepaald door het koninklijk besluit van 18 september 1894 terwijl de Duitse tekst wordt vastgesteld door het koninklijk besluit van 17 juli 1926 ;

Overwegende dat het verkozen gemeenteraadslid met deze eed zijn ambt aanvaardt en zich verbindt het uit te oefenen overeenkomstig de wet ;

Overwegende dat de eedaflegging een substantiële formaliteit uitmaakt ;

Overwegende dat overeenkomstig art. 1 van de wet van 30 juli 1894 : "Telere eed wordt afgelegd in de taal die in het land gebruikelijke talen, naar keuze van de bevoegde aan wie zij wordt opgelegd" ;

dat er overigens geen enkel voorbehoud in de eed is toegelaten ;

Overwegende dat de verkozen gemeentelijke mandatarissen geen ambtenaren zijn in de zin van de bepalingen van de S.W.T. ; dat zij inderdaad deel uitmaken van een collegiaal orgaan, in dit geval de gemeenteraad of het schepencollege ; dat het deze organen zijn - en niet ieder gemeenteraadslid of schepen als individu - die de machten toegekend door de gemeentewet in handen hebben ; dat de gemeenteraadsliden qualitate qua slechts rechten en plichten hebben.

Overwegende tenslotte dat noch de wet van 8 november 1962, noch die van 2 augustus 1963 bepalingen bevatten die uitdrukkelijk of stilzwijgend art. 1 van voornoemde wet van 30 juli 1894 wijzigen.

Om deze redenen, is de Franse afdeling van oordeel dat de vrijheid van keuze inzake de in België gebruikte talen, zoals zij blijkt uit de wet van 30 juli 1894 moet worden geëerbiedigd wat de eedaflegging van gemeenteraadsliden en schepenen betreft.

2de en 3de vragen. Gewoonlijk worden de eedafleggingen niet opgenomen in een afzonderlijke akte, maar maken zij deel uit van de gezamenlijke notulen van de aanstellingsvergadering van de gemeenteraad.

Daar de notulen moeten worden opgesteld in de taal van het gebied moet de vaststelling van de eedaflegging ook in die taal gebeuren.

Indien de notulen/^{er}zich ter zake/^{toe}beperven met te verwijzen naar de wet van 1894 zonder de tekst van de formule van de wet te vermelden, is er geen probleem. Indien zij integendeel de tekst van de eed vermelden en indien een gemeenteraadslid hem aflegt in een andere taal dan die van het gebied, dan zal de formule in deze taal moeten ingeschreven worden in de notulen, voor zover het gaat om een van de in België gebruikte talen zoals de wet van 1894 het voorschrijft.

4de vraag.

Daar de Franse afdeling van oordeel is dat de eed afgelegd in een van de talen vermeld door de wet van 30 juli 1894 wettelijk is, is er niets, op het stuk . van de taalwetten, dat belet het gemeenteraadslid dat deze eed heeft afgelegd als geïnstalleerd te beschouwen.

De V.C.T., bij zes stemmen en een onthouding, (zeven leden waren aanwezig op het ogenblik van de stemming), is van oordeel dat, overeenkomstig artikel 57, 4° van de wet van 2 augustus 1963, de wetten van 1 juli 1860 - 30 juli 1894 zouden kunnen worden aangepast ten einde het gebruik van de streektaal op te leggen voor de eedaflegging van de gemeenteraadsliden.

DE VOORZITTER

[Redacted signature]